

## Fins el sostre

Sovint ens importa de distingir entre dues solucions lingüístiques més o menys semblants, o amb prou punts de contacte perquè es puguin confondre, però en definitiva diferents, cada una de les quals expressa o denota la seva pròpia idea. Però les idees també tenen els seus punts de contacte, que a cops es resolten en una afinitat que arriba, si no a una total identificació, a un grau d'interferència que la voreja, cas en què poden convenir, gairebé indistintament, tant l'una com l'altra de les dues solucions o formulacions lingüístiques.

Una d'aquestes distincions que importa sovint de fer és entre la preposició *fins*, que ha d'anar gairebé sempre seguida de *a* —és a dir, *fins a*— i l'adverbi *fins*, que no exigeix el reforç de la preposició feble, encara que en realitat moltes vegades la precedeix perquè el règim del verb la demana. I importa de fer aquesta distinció perquè en molts casos la pronunciació del mot següent —per exemple, els articles definits del masculí— no indica la presència o l'absència de la preposició *a*. Així, al costat de construccions com *Vam anar fins al castell* o *No van parar fins a Arbúcies*, en què trobem la preposició composta *fins a*, que introdueix la designació del punt on s'arriba sense ultrapassar-lo, en trobem d'altres com *Fins els seus enemics el respecten* o *Li va dir que sí fins en Joan*; en què el mot *fins* no ha d'anar

seguit de la preposició feble *a* perquè hi té valor adverbial, equivalent a *àdhuc* o a *fins i tot*, és a dir, indicant inclusió, especialment contràriament el que hom podria esperar. Però escriuríem *Ho van dir fins al porter*, amb l'adverbi *fins* seguit de la preposició *a*, perquè en aquest cas la preposició introdueix un complement indirecte, talment com escriuríem *Ho van dir àdhuc al porter* o *...fins i tot al porter*.

L'esquema de la distinció entre *fins a* i *fins*, sembla ben clar. I, tanmateix, algú podria dubtar, per exemple, entre *Van mirar fins al sostre* i *Van mirar fins el sostre*, precisament perquè totes dues proposicions poden convenir a una mateixa situació real, com a expressió lingüística d'un mateix fet. La primera preposició, és cert, indica que el sostre fou el límit d'una determinada acció; i la segona, en canvi, que no en fou exclòs, però cal convenir que hom podria optar, en la pràctica del llenguatge, per qualsevol de les dues afirmacions sense traïr, en cap dels casos, la realitat dels fets. Notem que, fonèticament, no ens sobtaria cap de les dues solucions si en lloc de *el sostre* dèiem *la teulada*, cas en què la preposició *a* reapareix clarament en la pronunciació o es nota, amb la mateixa claredat, la seva absència: *Vam mirar fins a la teulada* i *Van mirar fins la teulada*.